

ORTSANALYS

MÖLNBO

SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET
SÖDERTÄLJE KOMMUN
2008

Ortsanalysen är upprättad av Samhällsbyggnadskontoret, i Södertälje kommun,
genom Sandra Westin, landskapsarkitekt LAR/MSA.

Inledning

Genom att identifiera en Orts karaktär så har man något unikt att utgå ifrån vid planering och utveckling.

Detta är särskilt viktigt i en liten Ort vars karaktär och attraktivitet lätt kan gå förlorad då de lokala verksamheterna försvinner för att ersättas av handelscentrum och verksamhetsområden på bilavstånd. Ett litet samhälle måste ha något mer än serviceutbud och arbetstillfällen att erbjuda. En god och unik boendemiljö i välbevarad kulturmiljö samt närhet till rekreation och sköna grönområden kan vara sådana egenskaper.

Orstanalyser har gjorts i flera andra kommuner. Helsingborg var bland de första i Sverige att pröva denna metod. Även i Norge används Stedsanalyser. Orstanalysen av Mölnbo har gjorts till stor del utifrån dessa metoder. Orstanalysen beskriver Mölnbos situation idag och hur samhället växt fram under historien, dess landskap, fysiska strukturer och funktioner. Detta sammanfattas i styrkor och svagheter samt i riktlinjer för hur Mölnbo kan utvecklas. Även ortens framtidsmöjligheter och potential förtydligas.

Orstanalysen är ett långsiktigt planeringsunderlag för den fysiska planeringen.

Samhällsbyggnadskontoret

Södertälje 2008-03-05

Geografi

Geografidelen beskriver vart Mölnbo ligger i regionen, ortens utbredning och dess befolkningssammansättning.

Läge & utbredning

Mölnbo ligger i Vårdinge socken i sydvästra delarna av Södertälje kommun i Stockholms län. Till Gnesta är det ca 6 km och till Södertälje stad är det mer än 2 mil.

Orten är ett av flera mindre samhällen i kommunen utanför själva Södertälje stad.

Mölnbo är huvudort i Vårdinge kommun och ger intryck av att vara ett stillsamt litet stationssamhälle på landsbygden utmed riksväg 57.

Orten omfattar en yta om ca 120 ha och är relativt väl sammanhållen med koncentration kring järnvägsstationen. Bebyggelsen som sträcker sig utmed riksvägen domineras av småhus både äldre och från de senaste 30 åren. Västra stambanan går igenom samhället, men endast SL:s pendeltåg mellan Gnesta och Södertälje stannar vid Mölnbo station.

Befolkning

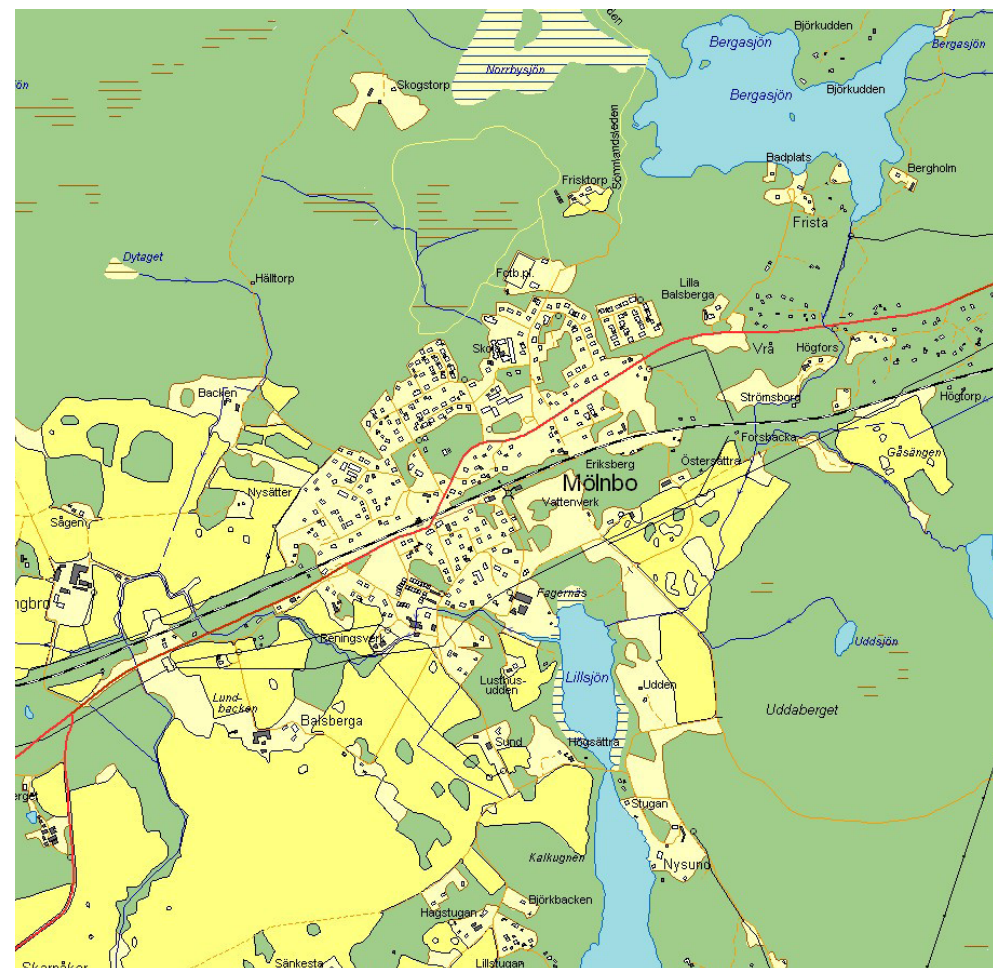
Vårdinge kommun är till befolkningsantalet den minsta kommundelen i Södertälje. Här bor ca 1800 personer varav ca 1000 i tätorten Mölnbo.

2005 var antalet inflyttade fler än antalet utflyttade och det var även ett födelseöverskott. Detta kan ge underlag för viss utbyggnad av bostäder och service. Jämfört med Södertälje stad är antalet invånare med utländsk bakgrund liten och medelinkomsten högre.

Eftersom arbetsmarknaden är begränsad i kommunen pendlar en majoriteten av invånarna till sitt arbete i Södertälje eller grannkommunerna.

Endast 15% av de förvärvsarbetande som bor i Vårdinge arbetar också här. Den största arbetsgivaren är, som ofta i mindre orter, kommunen. Anticimex AB har ett tiotal anställda i Mölnbo.

Enligt SL:s statistik är det ca 200 påstigande vid Mölnbo station på vardagar (2005). Majoriteten färdas med bil.

Historia

Kulturmiljön är ofta något som vi tar för givet till dess den förändras eller försvinner. För att bevara kulturarvet är det viktigt att uppmärksamma och ge en bild av hur tätorten och landskapet omkring har fått det utseende och den karaktär de har idag.

Kulturmiljön är både en ekonomisk, social och kulturell resurs som bör vårdas och uvecklas.

Mölno är idag huvudorten i Vårdinge socken. Socknens centrum fanns tidigare vid sjön Sillen, tre kilometer väster om Mölnbo. Där ligger sockenkyrkan, Vårdinge kyrka, som började byggas redan på 1100-talet. Vårdinge socken var en egen kommun ända fram till 1952 då den gick upp i Järna kommun och numera i Södertälje. Huvudorten har fått sitt namn efter Mölnbo gård som förr låg söder om järnvägen.

Redan tidigt uppstod en mindre bebyggelse kring den kvarn som låg vid ett vattenfall i

Mölno är döpt efter en gård, kring vilken samhället växte fram.

Mölnoån. Det som fick orten att växa under den senare delen av 1800-talet var att järnvägen drogs nära kvarnen. Västra stambanan anlades mellan år 1858 och 1862 förbi Mölnbo.

Forntid

Efter istidens slut låg hela Vårdinge socken under vatten. Till följd av landhöjningen uppstod så småningom ett skärgårdslandskap. Under bronsåldern (ca 1500 - 500 f.Kr.) utgjorde den norra delen av socknen fastland, och för ca 1000 år sedan hade nästan

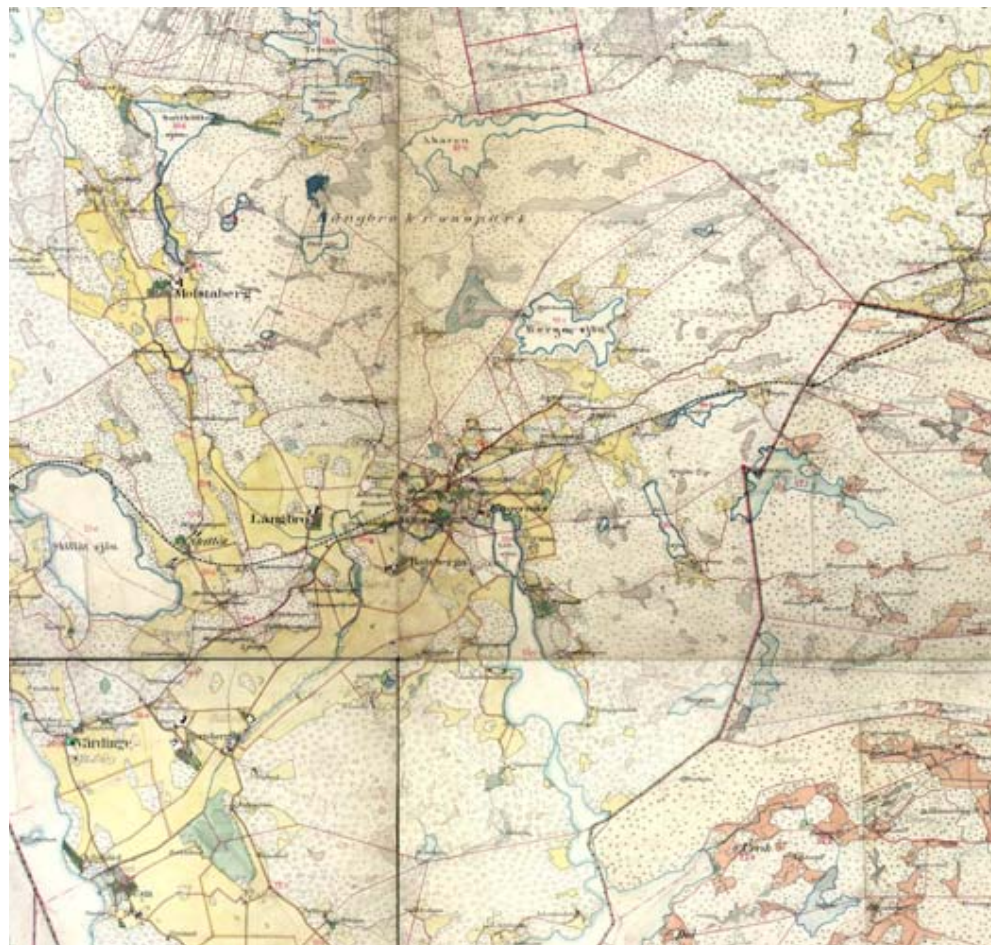
hela socknen stigit ur havet. Den tidens sjöar och vattensystem finns kvar än idag men har minskat i omfång och utbredning. Människor tros ha bott området redan under stenåldern. Man har dock hittat relativt få fynd från den tiden. Däremot finns ovanligt

Människor har bott i ett stråk som sträcker sig västerut från Balsberga och längs med sjön Sillen och Frösjön.

många lämningar från både bronsåldern och järnåldern. På järnåldern begravde man sina döda strax utanför byn eller gården där man bodde. Stråk av gravfält som ofta är väl synliga i landskapet, löper genom socknen.

Gårdar och säterier

Vårdinge var förr en utpräglad sörmländsk herrgårdssocken. Istället för byar fanns större gårdar och säterier (dvs. herrgårdar som ägdes av frälse- eller adelssläkter). Flera av de gårdsställen som finns kvar idag härstammar ända från järnåldern. Långbro, Molsta- berg, Edesta, Wisbohammar, Näsby, Sjuenda och Hjortsberga är gamla säterier som finns omnämnda i jordeböcker från 1500-talet. Andra gårdar, som Balsberga, Usta och Nådhammar, tillkom senare företrädesvis under

Häradskartan över Mölnbo och Vårdinge

1800-talet. De mangårdsbyggnader och andra gårdshus som finns bevarade i socknen är främst präglade av 1800-talets första hälft.

Det öppna odlingslandskapet har utgjorts av stora sammanhållna ägor sedan Vårdinge var en herrgårdssocken.

Det beror delvis på att det byggdes mycket nytt under denna period, men även på att den

äldre bebyggelsen ofta byggdes om och till under denna period.

Egnahemsrörelsen präglade socknen delvis under tidigt 1900-tal, med egnahem och småbruk.

Industri

Det finns uppgifter om att en kvarn ska ha funnits vid Mölnboån redan på 1300-talet. Helt säkert är att det fanns en kvarn vid Mölnbo gård på 1700-talet. Intill den byggdes ytter-

ligare en kvarnbyggnad 1891. Kvarnen var i bruk fram till 1930. Delar av kvarnen byggdes om till tvättinrättning 1947. Vid kvarnen etablerades också ett sågverk (1892) i en tillbyggnad. Byggnaderna är bevarade.

Väster om Mölnbo var berggrunden kalkrik. Vid Hjortsberga fanns ett marmorbrott och i samhället fanns mellan åren 1870 - 1970 en industri där man bröt och tillverkade den marmor som bland annat finns i Stockholms slott och Stockholms stadshus. Kalkugnar fanns

vid flera av de stora gårdarna i socknen. Självständiga industrier från och med 1900-talets början är t ex Fagernäs där det på 1920-talet etablerades ett väveri i en gammal mönsterladugård från det sena 1800-talet. Den vackra byggnaden är uppförd efter arkitekt C. E. Löfvenskiölds ritningar. På 50-talet förvärvades Fagernäs av Anticimex som fortfarande bedriver verksamhet där.

Järnvägssamhälle

Västra stambanan och järnvägsstationen invigdes 1862. Järnvägen gav upphov till en kraftig utbyggnad av Mölnbo. På ett trettiotal år hade ett stationssamhälle vuxit fram kring stationen och järnvägsspåren.

Den kraftiga expansionen av Mölnbo kom efter att järnvägen anlagts.

Detta innebar att socknens flera hundra år gamla centrum flyttade från kyrkan vid sjön Sillen till Mölnbo. Stationshuset från 1860-talet står fortfarande kvar men verksamheten lades ned 1964. Sedan dess stannar inga fjärrtåg i Mölnbo, utan endast SL:s pendeltåg. Bebyggelsen är koncentrerad kring järnvägen och domineras av trävillor från 1800-talets andra hälft till 1920-talet.

Gamla stationshuset

Med början kring förra sekelskiftet etablerades lanthandlar, industriverksamheter, åkerier, droskstationer, post och missionshus i orten. Under mellankrigstiden öppnade även ett par mekaniska verkstäder.

På 20-talet byggdes Folkets hus i Mölnbo. Byggnaden, som är representativ för folkrörelsebyggnader från den tiden, används än idag.

Under 1800-talet var riksgäldsfullmäktige Per Sahlström aktiv i uppbyggandet av skolväsendet inom socknen. Två skolor fanns i eller

i närheten av Mölnbo tätort. Berga skola, som idag fungerar som bygdegård, är en typisk skolhusbyggnad i trä från 1800-talets mitt. År 1912 uppfördes en större skolbyggnad på andra sidan vägen för att ta emot det ökande antalet barn. Den byggnaden finns dock inte längre kvar. Skolorna användes fram till den nya Mölnboskolan stod klar 1962.

Stambanelandsvägen, vars sträckning delvis motsvarar dagens riksväg 57, anlades på 30-talet. Innan dess hade vägarna i socknen i stort sett varit oförändrade sedan hundratal

år. I början av 1930-talet hade Mölnbo ett invånarantal på ca 400 personer.

1960-talet och framåt

Under 60-talet byggdes både ett kvarter med flerbostadshus och en ny skola i Mölnbo. Under 70-talet byggdes förskolan intill den alltmär tillbyggda Mölnboskolan.

Mölnbo gård lades ned och revs i början på 70-talet. På platsen byggdes år 1975 ett tidstypiskt litet område med kedjehus.

Under 80- och 90-talet tillkom ett par mindre områden med villor i utkanten av orten. Även ett par radhus och flerfamiljshus uppfördes. Utbudet av service började tunnas ut under denna tid, precis som i många andra mindre samhällen. I slutet på 80-talet fanns dock fortfarande en ordentlig mataffär. Centrum i Mölnbo utgörs idag av pendeltågsstationen, en pizzeria med intilliggande mini-livs och videouthyrning.

Planering de senaste 150 åren

1875 gjordes en tomtindelingsplan över de centrala delarna av Mölnbo. Tomtindelningen i denna del av samhället är i stort sett likadan idag.

1969 antogs en byggnadsplan som omfattade hela det dåvarande Mölnbo. Planen gäller fortfarande idag för en stor del av samhället men har reviderats med detaljplan i vissa områden. Utöver den finns ett 10-tal gällande planer som täcker in samhällets utkanter. Fritidshusområdet öster om samhället saknar detaljplan.

Landsvägen genom Mölnbo

Landskap

I denna del analyseras det landskap som Mölnbo är del utav. Ortens närmaste omgivning beskrivs och värderas för att ge underlag till framtida utveckling.

Geologi

Mölnbo är huvudsakligen byggt på lermark men i de mer kuperade delarna morän, stenblock och berg. Det finns även mindre inslag av silt och organiska jordarter.

Landskapsbild

Mölnbo är beläget i ett vackert sörmländskt kulturlandskap, med omväxlande åker, betesmark, skog och vatten. Idag håller delar av det öppna kulturlandskapet att växa igen på många platser i Sverige, däribland kring Mölnbo i Vårdinge.

Själva tätorten är uppbyggd på mer eller mindre kuperad mark som i söder/väst övergår i ett mjukt böljande odlingslandskap med öppna landskapsstråk. I norr och öst möter bebyggelsen skogsmark. Lillsjön når samhället i söder och strax nordöst om tätorten ligger Bergasjön.

Bebyggelsen ligger utmed väg 57, som är huvudvägen i samhället, avskild från trafiken med trädgårdar och skogstomter. Många fastigheter har höga häckar och träd mot vägen, vilket gör att man inte uppfattar bebyggelsen förrän mer centralt i samhället där den är tätare. Infarterna från öst och väst är diffusa och det är svårt att säga vart tätortsgränsen är. Även centrum med stationen utmärker sig

dåligt, det man uppfattar från vägen är bron över järnvägen samt Abbes restaurang som ligger intill korsningen med sina stora skyltar.

Utblickar

Utblickar över landskapet finns främst i de sydvästra utkanterna av Mölnbo, där samhället möter det öppna åkerlandskapet.

Andra utblickar är över vatten vid Lillsjön söder om tätorten och Bergasjön strax norr om samhället. I övrigt omges Mölnbo av skogsmark vilket hindrar längre sikt.

LANDSKAP

 Landskapsrum
Den öppna jordbruksmarken bildar landskapsrum som sträcker sig in mot tätorten. Även sänkan i vilken väg 57 löper genom orten kan upplevas som ett långsträckt landskapsrum.

 Branter/slänter
Tydliga terrängformer som naturligt skapar olika områden i Mölnbo.

 Utblickar
Här kan man få en vid utsikt över öppet landskap eller vatten.

Grönstruktur & värden

Den offentliga grönstrukturen inom tätorten består av sparade små "öar" av natur och klippta gräsytor, det finns även två idrottsplatser.

Småhusbebyggelsens uppvuxna trädgårdar och lummiga tomter bidrar starkt till grönstrukturen i samhället. Även den gröna gårdsmarken intill flerbostadshusen bidrar till Mölnbos gröna karaktär.

Trots all grönska är det ont om tillgång på offentlig anlagd parkmark med rekreativa kvaliteter inne i tätorten.

Kring Anticimex lokaler vid Fagnäs finns dock ett stort välskött parkområde i en sydvänd sluttning som når ned till Lillsjön. Det är privat mark (enligt detaljplan verksamhetsområde), men upplevs som offentligt då vägen går precis intill och det inte finns något staket eller annat som signalerar att det är privat. Solbadare och hundägare nyttjar parkområdet. Parkområdet ger även orten en tydlig vattenkontakt. Det vore en förlust ifall parken blev exploaterad, vilket bör ses över i detaljplanen.

Idrottsplatsen intill stationen nyttjas inte ofta för idrott, men har potential att utvecklas till en stationspark eller liknande.

Det finns gott om tätortsnära natur. Norrut möter samhället sammanhängande barrskog

som ligger i anslutning till en av Södertälje kommuns gröna kilar.

Söder om järnvägen är tillgången på skog inte lika stor, här består de tätortsnära grönområdena till största delen istället av åkermark och åkerholmar med ängsmark. Sådan mark är inte tillgänglig på samma vis som skogen.

Kvaliteter (se karta s.13)

De offentliga grönyternas sociala och kulturella kvaliteter har analyserats och sammanställts i en karta.

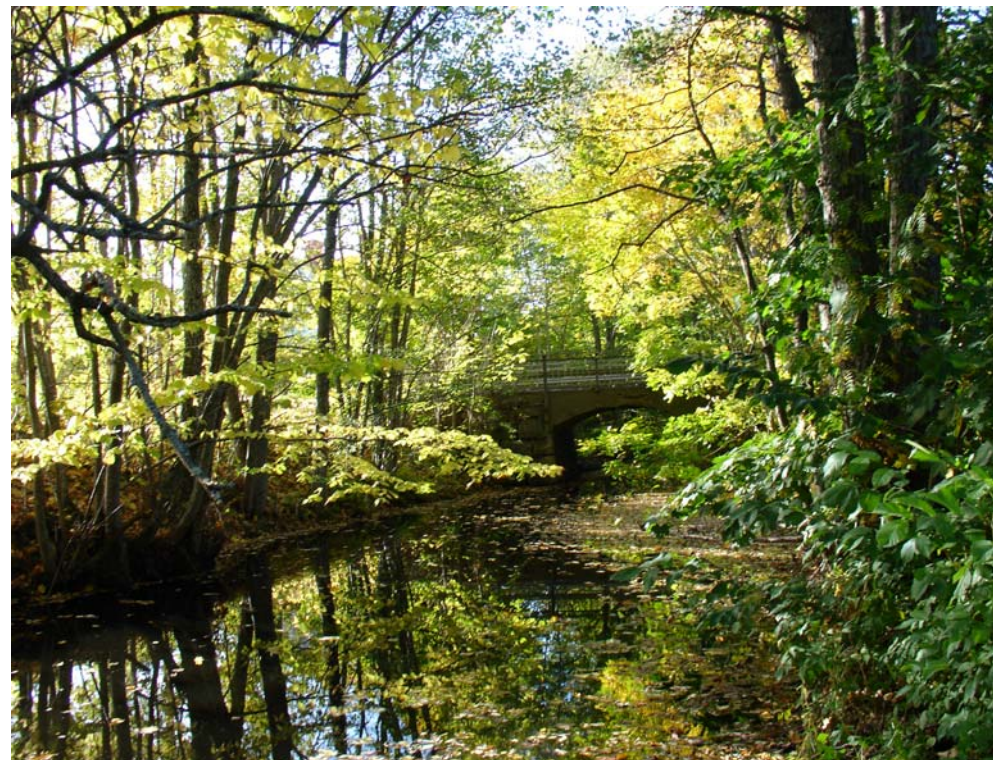
Till offentliga grönytor hör naturområden, det omgivande odlingslandskapet samt offentliga grönytor inne i tätorten.

- **Tätortsnära natur**

- definieras som sammanhängande naturmark i anslutning till och inom 500 meter från tätortens yttre gräns, oavsett markägare. Tätortsnära natur bryts inte av åkermark, sammanhängande bebyggelse eller vägar med mycket biltrafik. På kartbilden är den markerad som en ljusgrön yta.

- **Offentliga grönytor inom tätorten**

- är markerad som en mörkare grön yta innanför tätortsgården. Dessa ytor kännetecknas av sparad natur, klippta gräsytor, lekplatser

Mölnboån genom samhället

och idrottsplatser. De är antingen planlagda som natur eller parkmark alternativt är de obebyggda kommunala fastigheter som är tillgängliga för allmänheten.

SOCIALA VÄRDEN I MÖLNBOS GRÖNOMRÅDEN & FRIYTOR

B-Bad

Tillgänglig badplats med brygga/strand

Bz-Bufferzon och avskildhet

Sparad vegetation som ger avskildhet och skydd från tex vägar och intilliggande bebyggelse

C-Cykel

Naturmark/odlingslandskap med vägar som kan nyttjas för cykelturer

F-Folkliv och evenemang

Område med värde för det sociala livet. Samlingsplats kring högtidsfirande, evenemang och möten. Här finns även service i form av lokaler, WC m.m.

I-Idrott

Anlagd idrottsplats

K-Kulturhistoria

Levande landsbygd med jordbruk, gårdsmiljöer, bruksvägar, ängs- och hagmarker som ger en upplevelse av vår kulturhistoria

L-Lek

Naturmark eller park som nyttjas för lek.

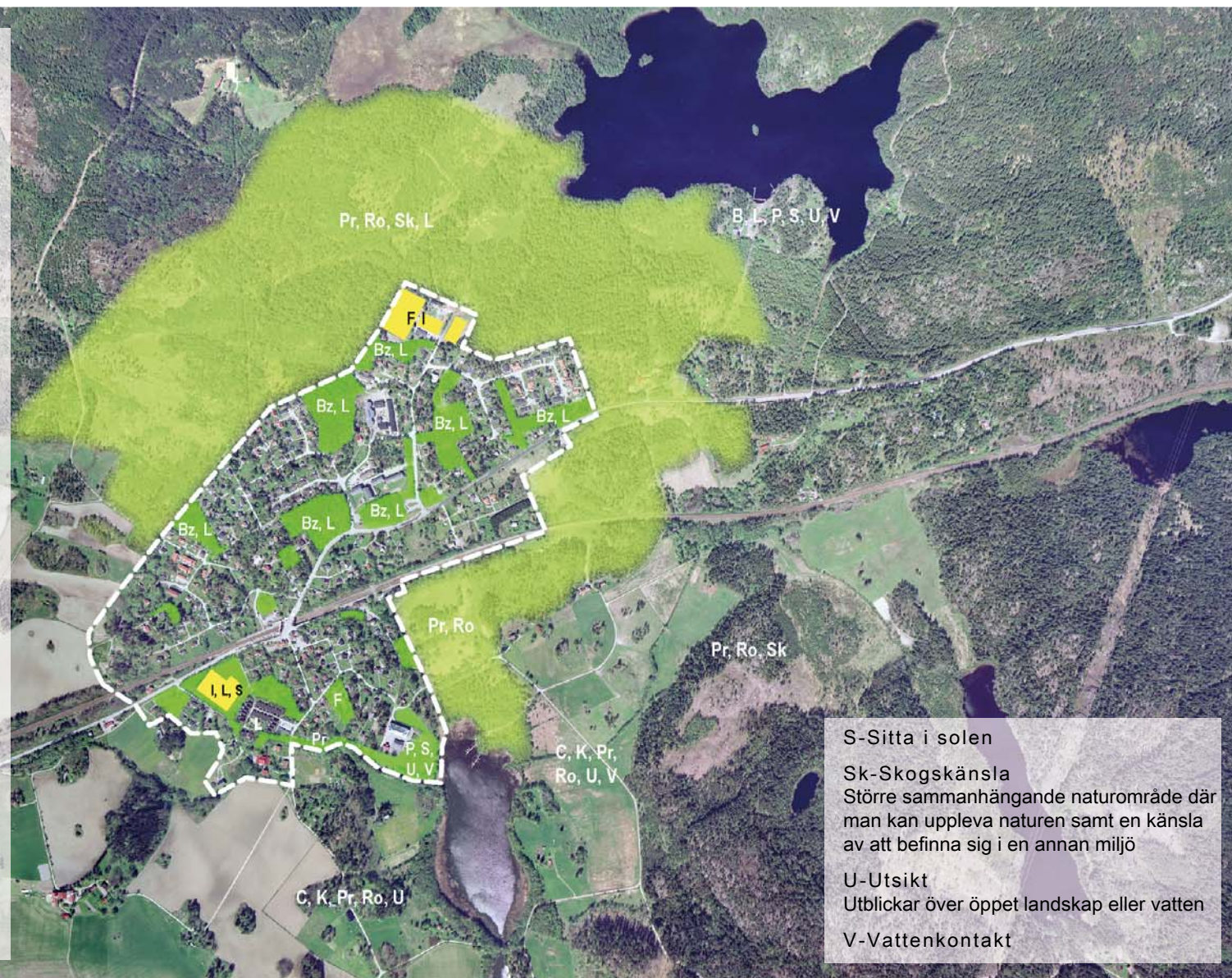
P-Picnic

Grönområde som är utflyktsmål för picnic och rekreation.

Pr-Promenad

Promenadstråk eller strövområde.

Ro- Grönområde där man kan uppleva ro i en avskild miljö

S-Sitta i solen

Sk-Skogskänsla

Större sammanhängande naturområde där man kan uppleva naturen samt en känsla av att befinna sig i en annan miljö

U-Utsikt

Utblickar över öppet landskap eller vatten

V-Vattenkontakt

Blåstruktur

Södertälje kommun når både Mälaren, skärgården och ett stort antal sjöar. Mölnbos vattendrag når dock varken skärgården eller Mälaren.

Sjöar

Lillsjön som ligger i söder strax intill Mölnbo når den större Långsjön via en smalt sund i söder.

Bergasjön är trots sitt mindre centrala läge den mer välbesökta sjön. Här finns badplats med bryggor och Sörmlandsleden passerar

nära inpå sjön.

Mellan 1880 och 1950 var det vanligt att man sänkte vattennivån i sjöar för att få mer odlingsbar mark kring stränderna. Långsjön sänktes år 1888 vilket troligen även påverkade Lillsjön.

Mölnboån

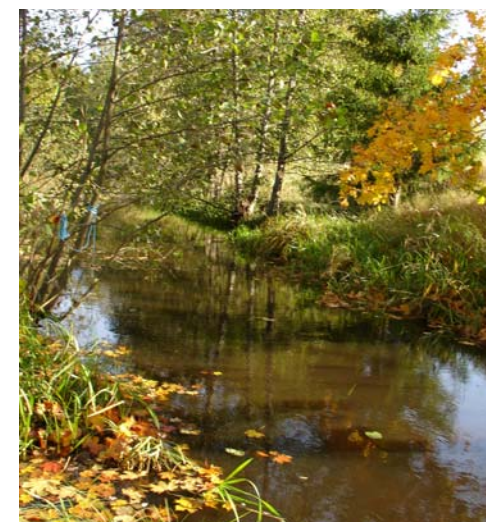
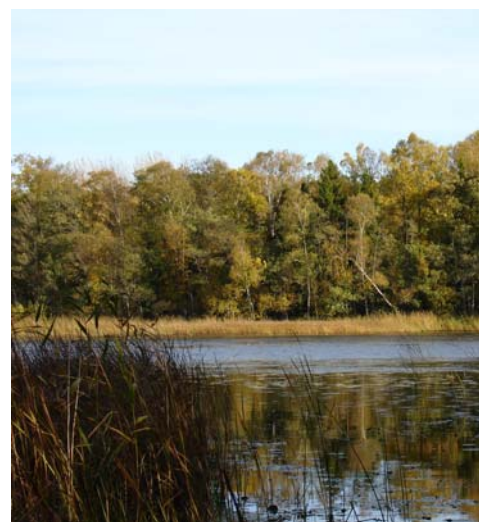
Som många andra samhällen ligger de äldre delarna av Mölnbo utmed ett vattendrag, i detta fall Mölnboån. Ån rinner från Lillsjön mot det gamla verksamhetsområdet där kvar-

nen en gång stod, och har sitt utlopp i sjön Sillen. Mölnboåns avrinningsområde omfattar en stor del av kommundelen Vårdinge.

Mölnboån är recipient för all spillvattenverksamhet i Mölnbo VA-verksamhetsområde. Vattenkvaliteten i Mölnboån undersöktes under 1995–1998 på uppdrag av kommunen. Man konstaterade att Mölnboån var påverkad av mänsklig verksamhet av olika slag.

Undersökningarna visar att Mölnboån är det flodområde i Södertälje som transporterar de största mängderna fosfor. I Balsberga, strax

nedströms där de båda grenarna av Mölnboån går samman, är fosforhalten (liksom kvävehalten) markant högre än i den norra grenen. Detta visar att miljöpåverkan från aktiviteter i den östra delen av avrinningsområdet är större än påverkan från aktiviteter i den norra delen. Samma undersökning visar att Mölnboåns vattensystem delvis är mycket näringsrikt, har en god buffertkapacitet och saknar tecken på försurning trots att ett antal sura sjöar finns i området.

Huvudstrukturer

Analysen av huvudstrukturer beskriver hur samhället upplevs fysiskt, hur man orienterar och rör sig inom orten.

Stråk & målpunkter

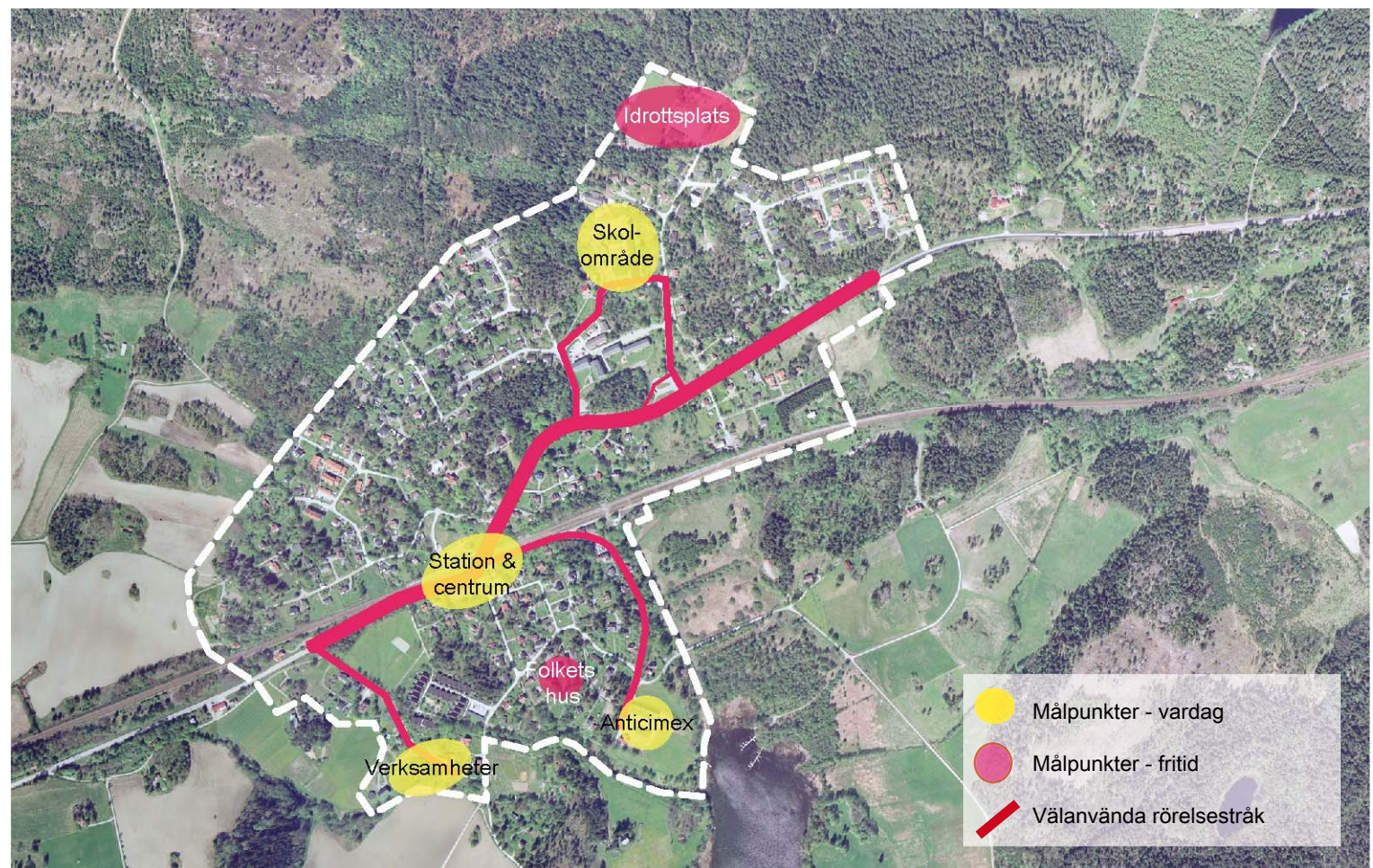
Huvudstråket för både biltrafik, gång- och cykeltrafik går utmed väg 57. Det är där flest människor rör sig dagligen. Främst är det till och från Mölnbo station eller skolområdet man rör sig.

Det som utgör centrum och samtidigt är den största knutpunkten i Mölnbo tätort är beläget där väg 57 korsar järnvägen över en bro. Här ligger pendeltågsstationen, Abbés pizzeria/butik samt viss begränsad service. Även till de små verksamhetsområdena i södra delen går en del trafik dagtid.

Intill skolområdet ligger den större idrott platsen som är en viktig mötesplats under fritid. Folkets hus har aktiviteter som drar folk på kvällar och helger. Som man ser på illustrationen är det i norra och södra områdena där det finns knutpunkter, det är även här det är mest aktivitet dagtid. De västra delarna och området mellan väg 57 och järnvägen består av bostäder.

Landmärken

Några större och tydliga landmärken, förutom bron över järnvägen, finns inte i Mölnbo. Åker man bil genom tätorten på väg 57 är det lätt att passera utan att uppmärksamma tätorten.

Barriärer

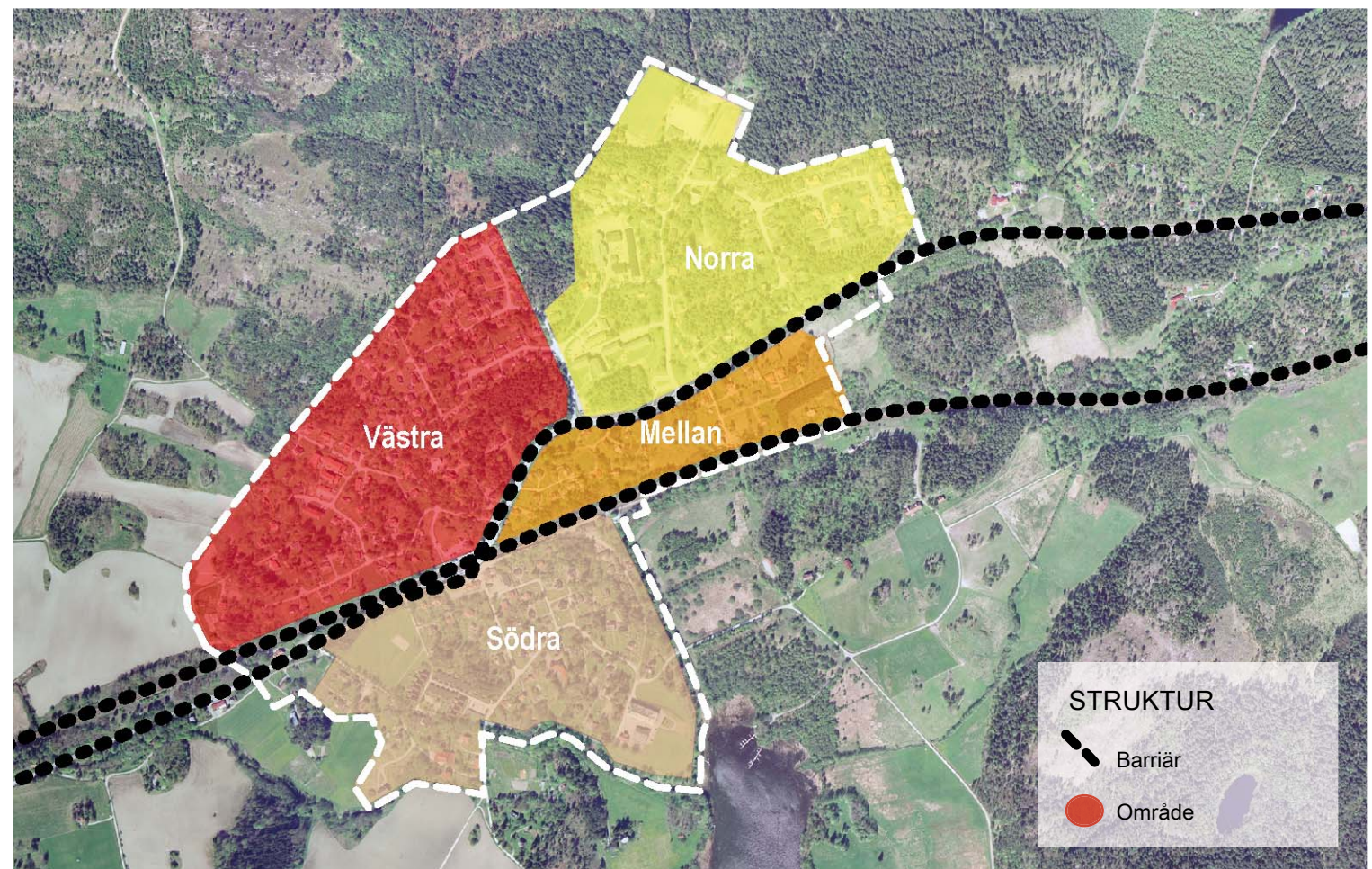
Det finns två kraftiga barriärer som följer varandra tvärs genom Mölnbo samhälle. Den ena är riks väg 57 och den andra är järnvägen/stambanan. I centrala Mölnbo går väg 57 på en bro över järnvägen vid stationen, vilket är det enda passagen över järnvägen i hela Mölnbo. 57:an är i rusning kraftigt trafikerad och har få övergångsställen. Planskilda korsningar över/under vägen saknas helt, vilket är ännu en orsak till att den utgör ett fysiskt hinder för fotgängare och cyklister. Båda barriärerna fungerar dessutom som ekologiska barriärer.

Områden

Samhället är uppdelat i fyra större områden; två områden norr om väg 57, ett annat söder om järnvägen, samt ett smalt område som ligger inkilat mellan vägen och järnvägen (se kartbild s. 16). Nedan beskrivs respektive områdes avgränsning och tillgänglighet.

Västra

Det västra området avgränsas av järnvägen i söder, tätortsgränsen samt avbrottet i småhusstrukturen utmed Skolvägen. Området har trots närheten till centrala Mölnbo mycket dålig kontakt med områdena söder om väg 57. Anledning till detta är vägens kraftiga

barriäreffekt och bristen på möjligheter att ta sig över både väg och järnväg. Enda sättet att nå Södra och Mellan området är att ta sig ut på 57:an som endast nås via två gator.

Södra

Området avgränsas av väg 57, järnvägen och omgivande odlingslandskap. Södra området har fyra alternativa gator från vilka man når huvudstråket väg 57. Hela området är lättillgängligt både med bil och till fots då majoriteten av gatorna inte är återvändsgator. Detta är det enda delområdet som har ett slags inre ”rutnäts”-system.

Norra

Norra området avgränsas av väg 57 i söder, tätortsgränsen i norr och öster samt Skolvägen och naturmark i väster. Detta är det område som är längst ifrån centrala Mölnbo.

Gränsen mellan det Norra och Västra området är inte tydlig utan definieras av ett längre avbrott i småhusbebyggelsen. Det som bryter den annars sammanhängande villastrukturen är skolområdet, kvarteret med flerfamiljshus och den sparade naturen utmed Skolvägen. Rosendalsvägen försörjer nästan hela området med trafik då övriga gator (undantaget Skolvägen) inte når väg 57.

Det stora antalet säckgator gör att de östra delarna av området upplevs som isolerade från

omgivningen.

Idrottsplatsen upplevs idag inte som en integrerad del av Norra området då den ligger på högre mark avskärmad med en trädråd i den yttre delen av tätorten.

Mellan

Mellan järnvägen och väg 57 ligger ett långsmalt område med villabebyggelse. Detta är det mest isolerade området som är svårtillgängligt och avskilt pga. den kraftigt trafikerade 57:an och järnvägen. Avsaknad av övergångsställen och gångbana på denna sida av vägen bidrar ytterligare till den dåliga kontakten med omgivningen. Det är inte heller möjligt att nå hela området inom områdesgränsen, utan man måste gå via 57:an.

Funktioner & sociala värden

Bostadsbebyggelse

Mölbo är ett litet villasamhälle, endast ett fåtal flerfamiljshus med lägenheter eller radhus finns.

Norra området

Området karaktäriseras främst av villabebyggelse från den senare delen av 1900-talet. Med koncentration kring Rosendalsvägen finns modernistiska hus från 60-70-talet med fasader i vitt tegel och panel. Längst i öster finns ett område med villor byggda så sent som på 80- och 90-talet. Typiskt för villatomterna under denna period är att de är mindre än de äldre husens tomter. Det finns även ett kvarter med flerfamiljshus

från 1964 utmed Skolvägen. Jämfört med den äldre bebyggelsen i Mölnbo är dessa byggnader volymmässigt stora och avvikande. Gårdsmarken som tillhör de 2-3 våningar höga husen är till stor del asfalterad med stödmurar i betong och saknar nästan helt planteringar. På baksidan finns gräsytor med en liten fotbollsplan.

Västra området

Utmed Petterslundsvägen och Krokvägen finns små villor från 40-50-talet, på tomter med förgårdsmark. Längre österut finns trähus byggda kring förra sekelskiftet med uppvuxna trädgårdar på större kuperade tomter. Längst i norr finns ett

område med nya villor från 80- och 90-talet. Typhusvillorna under 90-talet och framåt utmärks av kraftiga tak, låga eller inga socklar samt ofta spröjsade fönster. I västra området finns även ett hus med lägenheter och ett par nya radhuslängor utmed Krokvägen.

Merparten av villabebyggelsen i Mölnbo härstammar från åren 1880-1930. Vackra trähus från denna tid finns främst kring centrala Mölnbo.

Södra området

Södra området karaktäriseras av äldre villabebyggelse och stora uppvuxna trädgårdar

från det tidiga 1900-talet. De gamla husen är ofta väl anpassade till terrängen och underordnade platsens förutsättningar. Undantaget är ett mindre område från 1975 med tidstypiska kedjehus utmed Mjölmarstigen. Kedjehusen är byggda kring en gemensam lekpark.

Äldre bebyggelse i södra området

Kedjehusområdet

Abbes verksamhetslokal

Gamla speceributiken

Mellan området

Området mellan 57:an och järnvägen består främst av äldre villabebyggelse på småuprade tomter. Några enstaka hus har tillkommit på senare tid.

Verksamheter & handel

Utbudet av handel är mycket begränsat, till stor del pga. närheten till större orter så som Järna och Gnesta. Då majoriteten av hushållen har en eller flera bilar åker man till de större samhällena för att handla.

I centrala tätorten intill järnvägsstationen lig-

ger *Abbes* pizzeria/restaurang/mini-livs och videouthyrning, vilket är det utbud för handel som finns idag. Någon annan livsmedelsbutik saknas.

Där kvarnen en gång låg i södra området finns idag små verksamheter samt ett reningsverk utmed ån. I den gamla tvätteribyggnaden (förr del av kvarnen), som bland folk kallas Tvätten, finns verksamhetslokaler.

Intill Lillsjön, vid Fagnäs har Anticimex idag sin fabrik i den byggnad som förr var ladugård och efter det väveri. Strax norr om stationsområdet ligger Hantverkshuset Högkint som bedriver både utställning och försäljning.

På många platser i bostadsområdena ser man skyltar som visar på att många invånare har

diverse bisysslor, allt ifrån "Ägg säljes" till "Loppis" i källaren.

I Vårdinge och samhället Mölnbo finns även verksamheter med grunden i antroposofisk människosyn, bl.a. gruppboende, gymnasie-ärskola och dagverksamhet.

Offentlig service

Den offentliga servicen är inte omfattande. Mölnbo skola har årskurserna 1-6. Vid skolområdet finns även, bibliotek och distrikts-sköterska.

Postkontor fanns förut på Trollvägen intill stationen, men nu finns närmaste service-ställe i Gnesta.

Idrott & föreningsliv

Mölnbo har ett rikt och brett föreningsliv i förhållande till att vara ett sådant litet samhälle. Föreningarna Mölnbo IF, Mölnbo Gymnastikförening och Vårdinge Friluftsförande bildar tillsammans Mölnboalliansen.

Idrottsplats

Mölnbo idrottsplats i tätortens norra utkant byggdes för ortens idrottsförening, Mölnbo IF, som har ett samarbete med skolan. Det är här aktiviteter som högtidsfirande, fotbollsträning, bilbingo och lokala idrottsevenemang

"Tvätten" är den vitputsade kvarnbyggnaden, intill ytterligare en kvarnbyggnad och en sågbyggnad.

Fagnäs ladugårdsbyggnad

sker. Här finns fotbollsplan, 7-mannaplan, anläggning för friidrott, boulebana, hockeyrink på vintern m.m. Föreningen har planer på utbyggnad av idrottsplatsen med utrymme för fler funktioner däribland en idrottshall. Tennisbana och ytterligare en gräsplan finns utmed Gnestavägen.

Folkets hus & föreningar

Folkets hus används flitigt av olika föreningar, det är också här den lokala kommunalnämnden har möte. Kulturföreningen Tripoli har anordnat en filmfestival som är mycket uppskattad, även av gäster från andra orter. Tidigare år har en speciell filmfestivalbuss använts för att transportera gäster tillbaka

Folkets hus

till centrala Södertälje och vidare mot Stockholm, så att de skall kunna de klart den sista filmen, även efter att det sista tåget avgått. Även spelningar, utställningar, fester m.m. anordnas i Folkets hus.

Vårdinge Rödakorskrets har en Sy- och trivselklubb som träffas i Folkets Hus och en Väntjänst som gör hembesök och ledsagar. De ordnar även midsommarfirande, julbord, bussresor m.m. Hembygdsgården ligger utmed Gnestavägen i det gamla skolhuset.

Fritid & rekreation

Eftersom de flesta invånare i Mölnbo har trädgård spenderas en stor del av den rekreativa fritiden på den egna tomten. Öster om

Hembygdsgården

Mölnbo och söderut vid Långsjön ligger områden med fritidsbebyggelse, där både folk från Vårdinge och resten av länet återhämtar sig.

Bergabadet fick priset
"Sveriges bästa badvatten 2003".

Runt om Mölnbo finns tätortsnära skog som nyttjas för promenader, bär- och svampplockning. I skogen norr om samhället finns ett rekreationsområde med elljusspår och upp-trampade stigar. Där finns även en koppling till Sörmlandsleden som passerar Mölnbo. Området intill Bergasjön är mycket välbesökt, här finns även en fin liten badplats

Mölnbo filmfestival, foto: Christer Hagström

(Bergabadet) som kan nås till fots via stigar genom skogen eller via Fristavägen. Badet lockar även besökare från Järna och Gnesta. Vid Bergasjön ligger även friluftsgården som har storstuga med öppen spis, kök, hall, tvätt-rum och bastu.

Det öppna kulturlandskapet söder om samhället är istället viktigt för promenader och cykelturer. Där finns mindre vägar som leder från tätorten ut i det öppna landskapet och ned mot Lillsjön och Långsjön. Vid Lillsjön finns en badplats på privat mark som får nyttjas av de boende intill så länge de sköter sig, enligt markägaren.

Se även rubriken Grönstruktur, s. 12.

Fest i Folkets hus på 30-talet

Trafikmönster

Inom Mölnbo är det gång- och cykelavstånd överallt, men många tar ändå bilen de korta sträckorna. En av strategierna för att uppnå ett hållbart samhälle är att planera och skapa möjligheter för att ta sig fram till fots och med cykel.

Biltrafik och vägnät

Väg 57

Riksväg 57 knyter samman de inre delarna av Södermanland (Gnesta, Katrineholm m.fl.) med E4 i öst. I rusningstrafik är 57:an starkt trafikerad, den är även primärled för transport av farligt gods.

Tätorten Mölnbo ligger utmed väg 57, vilket är den enda genomfartsvägen i samhället. Öster om Mölnbo har den namnet Järnavägen och västerut Gnestavägen, vilket avslöjar vart den leder. Vägsträckan genom samhället är ca 1,5 km lång och relativt smal med delvis nedsatt sikt.

Riksväg 57

Lokalt gatusystem

Gatunätet i Mölnbo utgår från väg 57 och består huvudsakligen av återvändsgator som ibland slutar i en vändplats. Ett fåtal av dem fortsätter ut i landskapet utanför tätorten.

Gatunätet följer huvudsakligen landskapet och terrängen, så något rutnätssystem finns inte. Södra området har ett mer tillgängligt gatusystem, där man kan ta sig runt på vägar inom området utan att behöva åka via 57:an.

Dygnstrafiken på väg 57 uppgick enligt Vägverket under 2002 till ca 4780 fordon. Av den var ca 6 % tung trafik.

Mölnbo station

Gång- & cykeltrafik

Huvudsakligen saknas separata gång- och cykelvägar i det lokala gatunätet, oskyddade trafikanter är istället hänvisade till vägbanan alternativt en smal trottoar utmed ett fåtal sträckor. Trafikmängden på de flesta gator, undantaget 57:an, är dock liten. Utmed väg 57 löper separat gång- och cykelbana genom tätorten. Bil används ofta som ett alternativ även vid korta sträckor som till och från skolan eller stationen.

Ytterligare några korta sträckor inne i det lokala gatusystemet är anlagda som gång- och cykelvägar i park och naturmark. Dessa fungerar som genvägar inom tätorten. Den korta sträckan mellan Lillvägen och Skogstorpsvägen i västra delen är en mycket brant och smal grusstig som är lätt att uppfatta som en privat stig då den går precis intill infarterna till två villor.

På den obebyggda kommunala fastigheten Skolbänken 23 går en gammal infart mellan stora ädellövträd från väg 57, den fortsätter som en liten stig i naturmark mot Skolvägen. Utmed stigen står ett par lyktstolpar vars placering upplevs lite udda.

Kollektivtrafik

I Mölnbo stannar SL:s pendeltåg som går mellan Södertälje och Gnesta. Resan till Södertälje tar ca 25 minuter, och väl där kan man byta till tåg mot Stockholm.

Pendeltågen trafikerar Mölnbo station alla dagar.

Turtätheten varierar från en gång i halvtimmen under rusning på vardagar till varannan timme mitt på dagen.

Bussar i linjetrafik går mellan Järna och Gnesta. Avgångarna är anpassade till pendeltågens ankomst- och avgångstider. Bussarna medför att även boende på sträckorna mellan pendeltågsstationerna kan åka kollektivt.

6 bussturer körs på vardagar och 4 på helger.

Nattetid får man byta buss i Järna för att ta sig till Mölnbo från Södertälje.

Busshållplatser i Mölnbo finns utmed väg 57, den ena intill stationen och ytterligare en vid Rosendalsvägen i form av en separat vändslinga. Det finns förslag på ytterligare utrymme för en hållplats intill Fristavägen.

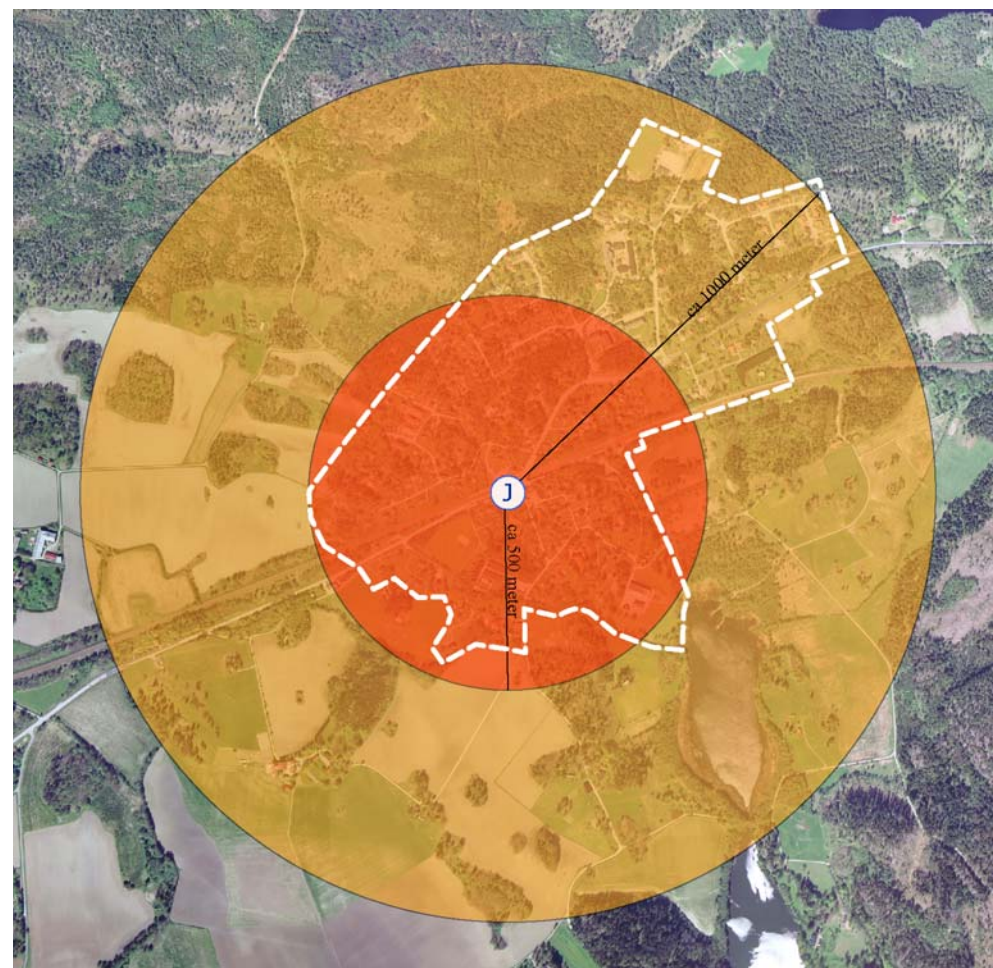
Bristande stråk och platser

- **Rosendalsvägen** som går upp mot skolområdet och idrottsplatsen är idag mycket smal och relativt brant utmed vissa sträckor, vilket ger konsekvenserna att trafikmiljön inte är tillfredsställande. Sikten utmed vägen är på flera platser dålig och boende utmed vägen har svårt att köra in på sin tomt. Då det saknas trottoar från korsningen med Skolvägen och vidare mot idrottsplatsen är det inte heller en säker miljö för oskyddade trafikanter.
- Utmed **Väg 57** har många brister åtgärdats i samband med Vägverkets ombyggnad. En separat gång- och cykelväg har anlagts utmed resterande del inom tätorten samt tätortsportar och övergångsställen. Även utrymme för en ny busshållplats finns.
- Den **del av Fagnäsvägen** som går utmed ån ligger nere i å-ravinen utmed vattenet. Vegetationen är tät och gatubelysning saknas, vilket gör att det kan upplevas oskyddat att gå här efter mörkrets inbrott.

- **Norra området** ligger på ett relativt långt avstånd från pendeltågsstationen och "centrum". Det är i anslutning till detta område som framtida utbyggnad (Balsberga) planeras. Ska utvecklingen av orten ske utifrån arbetet för "Hållbart resande" är det Västra- och Södra området som bör utredas för framtida utbyggnad.

Hållbart resande är samlingsnamnet på Vägverkets arbete för att uppnå effektivare och mer hållbara persontransporter. Målet är att tillsammans med företag, kommuner, trafikhuvudmän och organisationer ta fram åtgärdsprogram och handlingsplaner för att sedan genomföra projekt som förändrar människors attityder och resvanor.

Illustrationen redovisar 500 resp. 1000 m radie från pendeltågsstationen i Mölnbo. Man ser tydligt att Norra området ligger på längre avstånd från stationen än övriga områden.

SWOT - strengths, weaknesses, opportunities & threats

Styrkor

- Mölnbo har gott om välbevarad och vacker gammal villabebyggelse.
- Samhället ligger i en attraktiv och varierad kulturmiljö med närhet till både skog, sjöar och öppen jordbruksmark.
- För att vara en så pass liten ort har Mölnbo en mycket bra kollektivtrafik med både pendeltågsstation och bussar i linjetrafik.
- God tillgång på tätortsnära natur och rekreationsområden strax utanför tätorten.
- Tätorten är idag relativt väl sammanhållen och har en logisk struktur som utgår från väg 57 och järnvägen.
- Det finns ett starkt föreningsliv med visioner för idrottsplatsen och samhället.

Svagheter

- Det mycket begränsade utbudet av handel och verksamheter gynnar utpendlig och bidrar till mycket bilåkande.
- Det finns ingen kvalitativ anlagd parkmark för rekreation inom tätorten.
- Det saknas en offentlig samlingsplats som är tydlig och central, t ex en liten torgplats eller stationspark.
- Väg 57 och järnvägen utgör två kraftiga barriärer som går tvärs genom tätorten.
- Det saknas alternativ för gående och cyklister att ta sig genom tätorten utan att behöva komma ut på väg 57.

Möjligheter

- Karaktären av ett levande och idylliskt litet stationssamhälle i den sörmländska landsbygden bevaras och utvecklas.
- Den gamla träbebyggelsen och dess lummiga miljö bevaras väl genom att byggnader och miljöer som är kulturhistoriskt värdefulla pekas ut i ett kommunalt bevaringsprogram., dvs. ”k-märka”.
- Barriäreffekten av väg 57 och stambanan minskas genom att anlägga ytterligare en över-/undergång och andra trafikåtgärder. Trafiksäkerheten och tillgängligheten inom Mölnbo förbättras därmed.
- De rekreativa och estetiska värdena i ortens grönområden utvecklas och förstärks, genom nyanläggning, skötsel och upprustning. Genom att planlägga de mest värdefulla grönytor som natur eller park säkerställs deras markanvändning.
- Tillgängligheten inom tätorten förbättras genom att anlägga fler gång- och cykelvägar. Det kan även öka trafiksäkerheten och minska bilåkandet.
- Centrala Mölnbo och dess funktion som social mötesplats och centrum för service utvecklas och förstärks. Det gamla stationshuset har potential att ha verksamhet i form av butik/restaurang/café. En järnvägspassage intill skulle bidra till ett rörelsestråk förbi.
- Mölnbo kan få bättre vattenkontakt mellan orten och dess båda intilliggande sjöar genom utbyggnad och nya rörelsestråk.

Hot

- Fastighetsägande och tillfällig efterfrågan får styra ortens utveckling, istället för långsiktig samhällsplanering.
- Mölnbo kan förlora sin lantliga bykaraktär och sammanhållna struktur pga. svagt reglerade nybyggnadsområden med förortskaraktär som växer upp utmed väg 57.
- Ökad trafik på väg 57 leder till kraftigare barriäreffekt och mer störningar.
- Ytterligare minskat serviceutbud och utspridd bebyggelse bidrar till mer biltrafik, färre arbetstillfällen och mindre folkliv.
- Försämrad kontakt med omgivande landskap, genom att utblickar växer igen eller tätortsnära skogar och öppna landskap byggs bort, minskar Mölnbos attraktivitet som bostadsort.
- Delar av den äldre bebyggelsen kan förfalla för att man inte finner användning eller köpare av byggnaderna. Alternativt kan de förlora sin karaktär pga. ombyggnad och tillbyggnad.

Framtidsscenarioer - enligt Kungsbacka kommuns modell

Framtids scenarion kan upplevas överdrivna och orealistiska, samtidigt kan de uppmärksamma hot och potential. Det är omöjligt att blicka in i framtiden, men kanske kan man upptäcka vad man vill och inte vill utveckla i ett samhälle. En liten ort som Mölnbo kan dra nytta av att profilera sig och därmed locka en viss grupp människor till boende och verksamhet.

Förorten (Högtrafik/jobb utanför)

Ekonomi utvecklas starkt och tillväxten i landet koncentreras till storstadsregionerna där bostadsbristen ökar ännu mer. I Södertälje kommun upplever man under åren kring 2010 en kraftig ekonomisk tillväxt och efterfrågan på bostäder ökar starkt både i staden och i de mindre orterna så som Mölnbo.

Inte minst är det barnfamiljer med drömmar om villa och en bra boendemiljö som söker sig till Mölnbo. Tomtpriserna stiger, vilket gör det alltmer attraktivt för markägare att stycka av nya tomter eller upplåta mark för villabebyggelse. Snabbt växer stora villaområden med liknande typhus fram.

Med den höga inflyttningstakten ökar utpendlingen från Mölnbo. Behovet av infrastrukturåtgärder ökar därför investeras mycket i en förbifartsled och kollektivtrafiken. Förbifartsleden gör att trafiken genom Mölnbo minskar kraftigt och nu enbart består av Mölnbobornas egna resor samt enstaka bilar som kört fel.

Arbetsmarknaden i Mölnbo utvecklas mycket svagt. Inom service och handel sker dock en viss ökning av antalet verksamheter och anställda. I huvudsak handlar detta om att möta en ökad efterfrågan från en växande befolkning.

Reservatet (Lågtrafik/jobb utanför)

Den ekonomiska utvecklingen i Sverige blir dämpad och tillväxten är låg. Trycket på Stockholmsregionen minskar med fler lediga bostäder som följd. Ekonomin stramas åt vilket bland annat drabbar den regionala infrastrukturen som prioriteras lågt. Flaskhalsarna och förseningarna vid pendling till och från Stockholm kvarstår. Den regionala inflyttningstrycket på Södertälje och Mölnbo minskar. Mölnbo och dess invånare har dock en tydlig strävan mot att förstärka det goda livet som ortens förutsättningar möjliggör och man värnar om sin närmiljö. Mölnbo utnämns i en stor tidning som Sveriges bästa pensionärsort. I och med det startar en tydlig inflyttningstrend bland nyblivna pensionärer i kommunen, medelåldern i kommundelen stiger.

År 2010 ansluter sig kommundelen till nätverket Slow City. Detta är ett internationellt nätverk som startade i Italien, men har sedan flera år även ett nätverk av kommuner i Sverige. Slow City fokuserar på sina egna invånares livskvalité och värnar om möjligheten att kunna varva ner, njuta av ortens kultur, kulinariska och lokala traditioner. Många äldre som flyttar till kommunen bosätter sig i egna villor i de mindre orterna så som Mölnbo, men även efterfrågan på seniorboende

blir allt större i Mölnbo.

Med denna befolkningsutveckling blir det också viktigt att utveckla centrumet i Mölnbo. Kommunen inför en decentraliserad sjukvård med bl.a. en vårdcentraler lokaliserad i Mölnbo. Alternativa seniorboende och vårdinrättningar med antroposofernas livsyn som grund etableras i lantliga miljöer så som Vårdinge.

Småföretagandet i kommunen och Mölnbo växer kontinuerligt och nya företag har tillkommit inom hantverk, kultur, ekologisk handel och inte minst företag med anknytning till vårdområdet.

Nätet (Lågtrafik/Fler jobb)

Fler och fler hushåll i Sverige får tillgång till bredband. År 2010 är 95 procent av hushållen i landet uppkopplade till någon form av bredband. Den mest dramatiska förändringen har dock skett i arbetslivet.

Många jobb kan efter 2015 i stort sett helt utföras via en dataskärm. Arbetslivet blir betydligt mera flexibelt. I allt större utsträckning kan människor välja sina arbetstider. Man är också oberoende av en bestämd fysisk arbetsplats utan kan jobba lite varifrån som helst. Detta leder till ett mindre tryck på pendlingen och kommunikationerna in till både Södertälje och Stockholm. De nya möjligheterna till ett flexibla arbetsliv gör att efterfrågan av bostäder i Mölnbo ökar kraftigt.

Södertälje blir också omtalat som "hästkommunen". Platsen där vart och vartannat hushåll har tillgång till häst. De gårdar som tidigare funnits i Vårdinge räcker inte på långa håll till för att tillfredsställa efterfrågan på nya hästgårdar.

Nya livsstilar skapas och därmed står både förskola och skola inför nya krav och möjligheter. Affärs- och butiksstrukturen förändras också. När e-handeln började utvecklas var det vanligt att man kombinerade exempelvis en livsmedelsaffär med e-handelsverksamhet, vilket gör den mer tillgänglig. Abbes

restaurang, mini-livs och e-butik blir den populäraste livsmedelsbutiken bland invånarna i Mölnbo och dess omgivning. Efter 2015 blir det allt vanligare att man endast har e-handelsverk amheten vilket gör att många verksamheter blir osynliga på orten samtidigt som det totala serviceutbudet ökar.

Kontakterna mellan medborgare och kommun sker helt via nätet. Man kan följa debatt, diskussion och beslut direkt i alla nämnder och styrelser.

Rekommendationer & åtgärder

Utveckling & utbyggnad

Vad händer idag?

Idag (2008) finns en trend att bygga villaområden på landsbygden utanför de större tätorterna. Dessa nya områden ligger ofta inte i anslutning till någon befintlig service. Permanentboende i fritidshusområden är en annan trend som ökar. Dessa trender stimulerar ett beroende av minst en eller flera bilar per hushåll samt många resor till och från of-fentlig/kommersiell service, vilket går emot flera nationella och regionala mål gällande ett hållbart samhälle.

Ofta är det just den traditionellt lantliga och småskaliga bystrukturen som lockar människor att bosätta sig utanför tätorterna. Försvinner denna har man förutom att förlora natur-, kultur- och rekreationsvärden också förlorat den miljö som gör att många flyttar till landsbygden i kommunen.

Profilering & karaktär

Det är just de kvaliteter som är karaktäristiska för Mölnbo som måste definieras och utvecklas för att kunna konkurrera med de större orterna och dess serviceutbud.

Då Mölnbo är del av en större arbetsmarknadsregion är betydelsen av goda kommunikationer och attraktiv boendemiljö mycket stor för att locka människor att bosätta sig i orten. Bykaraktären i form av ett småskaligt och väl sammanhållet stationssamhälle med lummiga villaområden är det som kännetecknar Mölnbo och samtidigt är ortens stora kvalitet.

Vilken profil vill vi att Mölnbo ska ha?
Hur ska orten uppfattas?
Vilka kvaliteter lockar nya invånare?

Målet för många boende är ett levande litet samhälle som inte är helt beroende av utpendling och andra orter. Man bör dock inte bygga bort värdefulla offentliga ytor inne i Mölnbo.

Begränsningar

De senaste tillskotten av bostäder i Mölnbo har byggts i de norra och västra delarna av samhället på f.d. naturmark i anslutning till befintlig bebyggelse. Norrut börjar det ta stopp ifall man inte ska inkräkta på attraktiva och välbesökta rekreationsområden. Söderut är det den odlade marken och sankmark intill Lillsjön som begränsar.

Även fastigheter som inte ägs av kommunen har hittills begränsat friheten att utveckla orten så som man vill. I nordväst har Mölnbo en tydlig och rak gräns som visar på att det ofta är just markägande som styrt ortens utveckling.

Utbyggnadsområden

För att skapa möjligheter för ett attraktivt och hållbart samhälle bör utbyggnadsområden ligga i anslutning till eller inne i tätorten, så nära centrum och stationen som möjligt.

Detta gynnar kollektivt resande och ger ett större kundunderlag till SL:s pendeltåg och bussar. Det underlättar också cykling och att ta sig fram till fots, vilket är positivt både för folkhälsan och miljön.

Ett större antal invånare med närhet till Mölnbo centrum kan även bidra till att skapa möjligheter för lokala verksamheter och butiker att överleva, då samhället får ett större kundunderlag.

Främst bör man försöka hitta exploater till lämpliga tomter som redan idag är planlagda, vilket det finns flertalet.

Nya utbyggnadsområden bör ligga i anslutning till tätortsgränsen och komplettera den befintliga bebyggelsen. Ny bebyggelse bör anpassas väl till Mölnbos befintliga bebyggelse, struktur och vägsystem.

Ett av ortens tydligaste karaktärsdrag är den småkuperade terrängen. För att inte ”bygga bort” den kvaliteten måste bebyggelsen ofta terränganpassas.

MÖLNBO - FRAMTID

F - Förtätning

Inne i Mölnbo finns idag mark som vore lämplig att bygga bostäder på. Ibland är det redan planlagt för bostäder eller avstyckat som tomter.

U - Utredningsområde

Utredningsområden för bostäder bör ligga centralt gärna i kontakt med befintligt vägsystem. Även icke-störande verksamheter kan vara lämpligt i området. Det är inte alltid marken ägs av kommunen.

V - Område för verksamhet

Områden för små verksamheter kan ligga på mark som annars är olämplig för bostäder, t ex där det är bullerstört

Stationspark

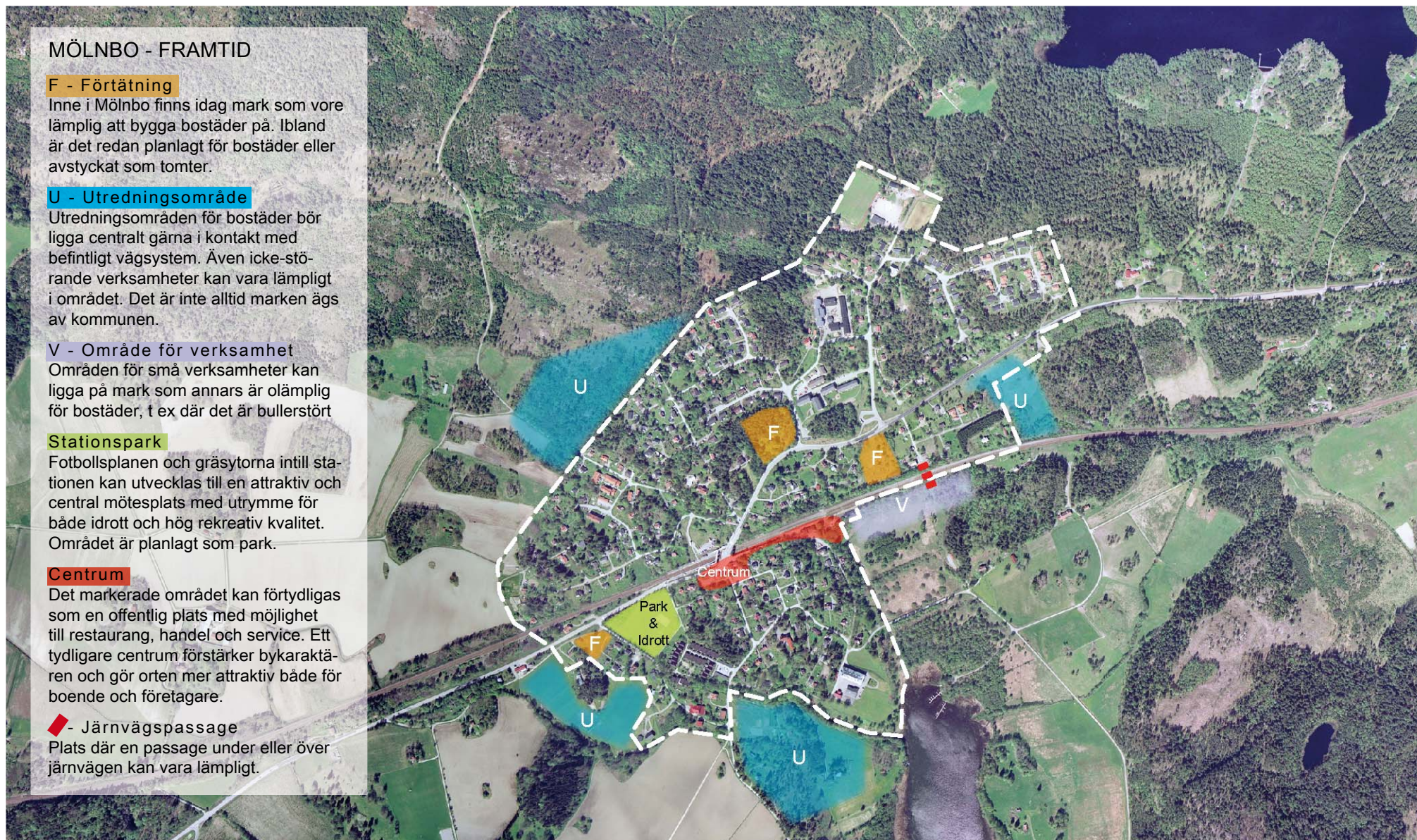
Fotbollsplanen och gräsyrtorna intill stationen kan utvecklas till en attraktiv och central mötesplats med utrymme för både idrott och hög rekreativ kvalitet. Området är planlagt som park.

Centrum

Det markerade området kan förtydligas som en offentlig plats med möjlighet till restaurang, handel och service. Ett tydligare centrum förstärker bykaraktären och gör orten mer attraktiv både för boende och företagare.

♦ - Järnvägspassage

Plats där en passage under eller över järnvägen kan vara lämpligt.

Trafikåtgärder

Trafiken på riksväg 57 kommer inte att minska så länge det inte finns någon alternativ väg, tvärtom är risken stor att den kommer att öka i samband med utbyggnad av bostäder. Förutom Vägverkets ombyggnad då de kommer att anlägga tätortsportar, övergångsställen samt gång- och cykelbana, vore det önskvärt med fler åtgärder för att minska dess barriäreffekt.

Även alternativa vägar att ta sig genom tätorten bör skapas. En järnvägspassage för gående och cyklister är dyrt men inte omöjligt vid Genvägen eller Norrängsvägen. Det skulle bidra till att minska stambanans barriäreffekt och knyta samman de södra delarna med de norra. I *Mellanområdet* finns det möjlighet till att knyta ihop de båda delarna av Norrängsvägen, för att skapa ett alternativt rörelsestråk.

Risken med en förbifart utanför samhället är att färre passerande genom orten kan leda till ett minskande kundunderlag. Det skulle även underlätta bilpendling vilket kan leda till ännu fler bilresor till större orter och service. Men vägområdet är smalt då bebyggelsen i centrala orten står precis intill gatan, fler åtgärder såsom skyddszoner och trädridåer är därför svårt.

Sociala värden

Den fysiska planeringen kan bidra till att utveckla sociala värden genom att skapa miljöer som är attraktiva och tillgängliga för möten och rekreation.

En central och tydligt offentlig mötesplats i form av ett mindre torg eller en liten anlagd park med sittplatser och blomsterplantering är något Mölnbo saknar idag.

Området kring det gamla stationshuset har potential att kunna bli del av ortens centrum om byggnaden har möjlighet att nyttjas av en verksamhet. Det gamla stationshuset är attraktivt för någon form av verksamhet t ex café, hantverksbod m.m. Eventuella järnvägspassager skulle skapa ett passerande rörelsestråk och därmed en naturlig träffpunkt. Området intill dagens station och Abbes behöver förtydligas som en central och offentlig plats.

Landskapsbild och visuell karaktär

Vårdinge och Mölnbos stora tillgång är landskapet och den välbevarade villabebyggelsen från förra sekelskiftet. Detta är något man bör värna om och bevara. Vid bygglov i dessa områden bör man ställa tydliga krav på utformning och gestaltning.

Vad gäller landskapsbilden är det främst det öppna landskapet och dess utblickar som är hotat. För att bevara detta gäller det att stimulera jordbruk och bete. Ängs- och hagmarker är sk. nyckelbiotoper och har därmed ett grundläggande skydd. Ett sätt att säkerställa dessa biotoper är att upprätta naturreservat. I kulturmiljöprogrammet för Vårdinge finns riktlinjer för utveckling av landsbygden.

Har ni frågor eller synpunkter?

Kontakta samhällsbyggnadskontoret:

Nyköpingsvägen 23

151 89 Södertälje

sbk@sodertalje.se

08-550 231 11 (reception)